

menteres resultatene fra forskningen. Produktiviteten målt som antall publikasjoner per forsker har økt med 30 %. Norske artikler siteres nå mer enn verdensgjennomsnittet, i motsetning til tidligere. Populærvitenskapelig formidling har også gradvis økt, og det er de mest produktive forskerne som også bidrar mest til formidlingen.

Hvorfor dette rosenrøde bildet tegnet av metaforskerne? Dette stemmer ikke med forskernes egne beskrivelser som vi kjenner fra artikler, kronikker og leserinnlegg i medier og fagtidsskrifter. Undertegnede har selv vært med i det «hylekoret». Har vi tatt så feil? Det siste kapittelet, som er det mest spennende siden forfatterne her forsøker å analysere og ikke bare beskrive, prøver å gi svaret. Boken gir ikke ett svar, men beskriver ni hypoteser som forklarer misforholdet mellom et positivt overordnet bilde og en utbredt misnøye blant forskerne selv. Er det en Matteus-effekt som er problemet: mer til de beste og mindre til de fleste? Ser vi en proletarisering slik det også har vært drøftet for legenes rolle med mindre autonomi og fleksibilitet og økt kontroll og rapportering?

I Forskerforbundets medlemsblad Forskerforum er boken nylig blitt omtalt. Mellom linjene leser vi at dette er et bestillingsverk fra departementet. Slike beskrivelser gir på mange måter forfatterne rett: Forskerne bruker sutring som strategi. Som forskere må vi tåle å bli tittet i kortene. Kanskje er ikke vi selv de mest etterrettelige i vurderingen av egne rammevilkår. Boken bør leses og debatteres.

John-Arne Røttingen

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Kort og informativt om prøvetaking

Astrid Mette Husøy, red.

Blodprøvetaking i praksis

120 s, tab, ill. Oslo: Akribe, 2005.

Pris NOK 229

ISBN 82-7950-099-5

Hver dag rekvirerer de fleste leger en rekke blodprøver. Korrekt prøvetaking og oppbevaring er nødvendig for riktige svar. *Blodprøvetaking i praksis* er den første norske boken som handler om dette. I Norge er det

bioingeniørene som har ansvaret for blodprøvetaking på sykehus, og disse er først og fremst målgruppen, samt helsesekretærer og sykepleiere som er involvert i prøvetaking.

Fremgangsmåte, utstyr og komplikasjoner rundt prøvetaking er godt beskrevet, og tillegges naturlig nok mye vekt. Infeksjonsforebygging, både med tanke på

pasient og prøvetaker, har fått et eget kapittel. Her finnes også en gjennomgang av prosedyrer ved kontaktsmitte og luft-smitte. Urinprøver er også omtalt, og mest nyttig er nok delen om feilkilder ved strim-meltesting. Bakerst er det en ordliste over faguttrykk som er brukt.

Tatt i betraktning hvor mange beslutninger som tas på bakgrunn av nettopp prøvesvar, var det nok på tide med en norsk lærebok. Temaet er viktig, og blodprøvetaking har konkrete konsekvenser for klinisk praksis. Erfarne prøvetakere kan for eksempel redusere antallet forurensede blodkulturer. For oss som ikke tar prøver så ofte, kan det være greit med en oppfriskning og oppdatering på dette området også, slik at svarene vi får blir best mulig.

Marit Tveito

Medisinsk avdeling
Molde sykehus

Det yngste medisinske fakultet i Norge jubilerer

NTNU Det medisinske fakultet

Det medisinske fakultet

Forskning og utdanning gjennom 30 år. 248 s, ill. Trondheim: NTNU, 2005. Gratis

ISBN 82-91557-07-1

Boken handler om hvordan Det medisinske fakultet i Trondheim ble til. Oppgaven er utfordrende. Hvem skal – eller kan – fortelle historien og hvem fortelles den til? Dekanus i jubileumsåret, Gunnar

Bovim, beskriver veivalget i en innledende hilsen: «Det medisinske fakultet NTNU er i den heldige situasjon at historien fortsatt kan fortelles av dem som skapte den.»

Nettopp her ligger så vel styrken som svakheten i dette bokprosjektet. Med fortellende aktører får vi et meget interessant kilde-skrift med mange detaljer som ellers ville gått tapt. Men det er også en skildring farget av de beslutninger aktørene gjorde. Var det forsvarlig å gå i gang med den usle bevilgningen som ble gitt i starten? Ville det kan hende blitt en bedre prosess som hadde kostet pådriverne mindre om de hadde gitt seg bedre tid? Det slår meg at det var typisk norsk å ta et skippertak som dette. Slik hadde f.eks. aldri svenskene startet et nytt medisinsk fakultet. Men uansett er resultatet blitt meget bra. I dag – 30 år etter – er Det medisinske fakultetet i Trondheim en fremtidsrettet organisasjon med mye god forskning og fornøyde studenter, og med et forbilledlig godt forhold til sin omliggende Helseregion Midt-Norge. Alt dette tjener våre kolleger i Trondheim til stor ære.

Fremstillingen er delt i sju kapitler: historien, organiseringen, studiet, forskningen, strategien og samarbeidspartnerne, mens det siste kapitlet presenterer noen fremtids-vyer. Hvert kapittel er delt i artikler skrevet av ulike forfattere, noe som har resultert i mange unødige gjentakelser. Ganske uforståelig og irriterende er forfatterens navn trykt med en nærmest «usynlig» sølvfarge. Hvis meningen er at presentasjonen skal fremtre mer helhetlig ved at det store antall forfattere forsøkes gjemmes bort, så er resultatet mislykket.

Dette er et viktig kildeskrift, men neppe noen oppskrift for personer som ønsker å etablere og bygge opp et nytt medisinsk fakultet. For ingen kan regne med å ha en urkraft på laget slik Jon Lamvik fungerte de første år. Men kompleksiteten kommer godt frem, likeså snubletrådene. Likevel bør historien om fakultetet i Trondheim med fordel skrives av en historiker med ørneblikk.

Stein A. Evensen

Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

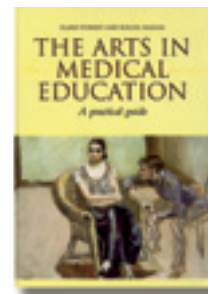
Instruktivt om kunst i medisinsk utdanning

Elaine Powley, Roger Higson

The arts in medical education

A practical guide. 140 s, ill. Oxon: Radcliffe Publishing, 2005. Pris GBP 40

ISBN 1-85775-626-6

Boken *The arts in medical education* er skrevet som en praktisk veileder i bruk av kunst innen medisinsk utdanning. Begge forfatterne er erfarne engelske allmennpraktikere som har invitert to andre fagpersoner til

å skrive innledningen og et kapittel om uttrykksterapi. Boken bygger på forfatterens erfaringer som veiledere og kursledere innen spesialistutdanningen i allmennmedisin. De sier kort at de opplever at kunst bidrar til å gjenopprette balansen mellom anvendelsen av vitenskapelig kunnskap og prosedyrer på den ene siden og det å forholde seg til pasienters historier, miljø og erfaring med sykdom på den andre. Stort mer ønsker de ikke å si for å legitimere sitt prosjekt som er helt uten festtaler eller høytsvevende filosofiske utsagn. Forfatterne går derimot rett på sak med det mål for øye å si noe om «how to do it».

Boken omhandler mange ulike kunstuttrykk som litteratur, lyrikk, musikk, billedkunst, skulpturer og andre kunstverk i omgivelsene, film og drama. Forfatterne gir konkrete råd og anvisninger for hva ved disse uttrykkene de mener er viktig i under-